

**ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

A. Να μεταφράσετε τα παρακάτω αποσπάσματα:

Tum se dolori dabat et paulo post siccis oculis redibat. Scribonianus arma in Illyrico contra Claudium moverat; fuerat Paetus in partibus eius et, occiso Scriboniano, Romam trahebatur. Erat ascensurus navem; Arria milites orabat, ut simul imponeretur. Non impetravit: conduxit piscatoriam naviculam ingentemque navem secuta est.

Nec magis vituperandus est proditor patriae quam proditor communis utilitatis, aut communis salutis desertor propter suam utilitatem et salutem. Ex quo fit, ut laudandus is sit, qui pro re publica cadat, quod decet cariorem nobis esse patriam quam nosmet ipsos.

(Μονάδες 40)

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που σας ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

se: γενική πληθυντικού

Claudius: κλητική ενικού

partibus: ονομαστική ενικού

desertor: αφαιρετική ενικού

re publica: δοτική ενικού

nobis: γενική πληθυντικού

suam: γενική πληθυντικού θηλυκού γένους της αντωνυμίας για πολλούς κτήτορες στο β΄ πρόσωπο

qui: γενική ενικού στο θηλυκό

(Μονάδες 8)

β. Να γράψετε για καθεμιά από τις παρακάτω συνεκφορές τους τύπους που σας ζητούνται:

siccis oculis: δοτική στον άλλο αριθμό

ingentem navem: γενική πληθυντικού

communis utilitatis: αφαιρετική στον ίδιο αριθμό

(Μονάδες 3)

γ. magis: να γράψετε τα παραθετικά του επιρρήματος

cariorem: να γράψετε τα παραθετικά του επιθέτου στη γενική ενικού του ουδετέρου

(Μονάδες 4)

2.α. moverat: να γράψετε τα απαρέμφατα στην ενεργητική φωνή λαμβάνοντας υπόψη το υποκείμενο

trahebatur: να γράψετε την αφαιρετική του σουπίνο, τη δοτική του γερουνδίου και την ονομαστική πληθυντικού της μετοχής ενεστώτα στο ουδέτερο

(Μονάδες 6)

β. Να γράψετε για καθένα από τα παρακάτω ρήματα τους τύπους που σας ζητούνται:

dabat: α' ενικό οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα

redibat: β' πληθυντικό οριστικής παρακειμένου

occiso: γ' ενικό υποτακτικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής

erat ascensurus: τον ίδιο τύπο στην παθητική περιφραστική συζυγία

imponeretur: α' πληθυντικό υποτακτικής υπερσυντελικού στην άλλη φωνή

conduxit: τον ίδιο τύπο στην ενεργητική περιφραστική συζυγία

secuta est: β' ενικό υποτακτικής παρατατικού

fit: γ' πληθυντικό οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα στην άλλη φωνή

cadat: β' πληθυντικό υποτακτικής μέλλοντα

Όπου δεν διευκρινίζεται, να γράψετε τους τύπους που σας ζητούνται στην ίδια φωνή και να λάβετε υπόψη το γένος του υποκειμένου.

(Μονάδες 9)

3.α. “Scribonianus arma in Illyrico contra Claudium moverat”: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

(Μονάδες 5)

β. “occiso Scriboniano”: να αναλύσετε τη μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση και με τους δύο πιθανούς τρόπους.

(Μονάδες 6)

γ. “**ut simul imponeretur**”: να μεταφέρετε την πρόταση στον ευθύ λόγο.

(Μονάδες 4)

4.α. “**Nec magis vituperandus est proditor patriae quam proditor communis utilitatis, aut communis salutis desertor propter suam utilitatem et salutem**”: να μετατρέψετε την πρόταση αντικαθιστώντας την παθητική περιφραστική συζυγία με το **debeo και απαρέμφατο**. Ως ποιητικό αίτιο να εννοήσετε το **nobis**.

(Μονάδες 6)

β. “**Ex quo fit, ut laudandus is sit, qui pro re publica cadat, quod decet cariorem nobis esse patriam quam nosmet ipsos**”: να μεταφέρετε τη φράση στον πλάγιο λόγο με εξάρτηση από τη φράση **Cicero dixit...** Να λάβετε υπόψη σας ότι το κείμενο είναι του ίδιου του Κικέρωνα.

(Μονάδες 5)

γ. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους: **se, post, salutis, desertor**.

(Μονάδες 4)

Α Π Α Ν Τ Η Σ Ε Ι Σ

Α . Μ ε τ ά φ ρ α σ η

Τότε παραδινόταν στη θλίψη της και λίγο αργότερα επέστρεφε με μάτια στεγνά. Ο Σκριβωνιανός είχε στασιάσει στην Ιλλυρία εναντίον του (αυτοκράτορα) Κλαύδιου· Ο Παίτος είχε πάει με το μέρος του και, μετά το φόνο του Σκριβωνιανού, τον οδηγούσαν σιδηροδέσμιο στη Ρώμη. Επρόκειτο να ανέβει στο καράβι· η Αρρία παρακαλούσε τους στρατιώτες να την επιβιβάσουν μαζί του. Δεν το κατόρθωσε· νοίκιασε ένα ψαροκάικο και ακολούθησε το πελώριο καράβι.

Και δεν πρέπει να επικρίνεται πιο πολύ ο προδότης της πατρίδας παρά ο προδότης του κοινού συμφέροντος, ή όποιος λιποτακτεί από τη γενική ευημερία για χάρη της ατομικής του ωφέλειας και

ευημερίας. Από αυτό το δεδομένο συμβαίνει, ώστε να είναι αξιόπαινος αυτός που πέφτει για την πατρίδα, επειδή αρμόζει να είναι πιο αγαπητή σ' εμάς η πατρίδα παρά εμείς οι ίδιοι.

B. Παρατηρήσεις

1.α. sui

Claudi

pars

desertore

rei publicae

nostri / nostrum

vestrarum

cuius

β. sicco oculo

ingentium navium

communi utilitate

γ.

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
magnopere & magno opere	magis	maxime
cari	carioris	carissimi

2.α. movere / moturum esse / movisse

tractu / trahendo / trahentia

β. dedero

redistis

occiderit

ascendendus erat

imposuissemus

conductura fuit

sequereris / sequerere

fecerint

casuri sitis

3.α. Arma in Illyrico contra Claudium a Scriboniano mota erant

β. postquam (ut) Scribonianus occisus est cum Scribonianus occisus esset

γ. Simul imponar

4.α. Nec magis vituperare debemus proditorem patriae quam proditorem communis utilitatis, aut salutis communis desertorem propter utilitatem et salutem eius (illius).

β. Cicero dixit ex eo (illo) fieri, ut laudandus is esset, qui pro re publica caderet, quod deceret cariorem sibi esse patriam quam semet ipsos.

γ. se: άμεσο αντικείμενο στο ρήμα dabat, δηλώνει άμεση αυτοπάθεια

paulo: αφαιρετική του μέτρου ή της διαφοράς στο post

salutis: γενική αντικειμενική στο desertor

desertor: δεύτερος όρος σύγκρισης με πρώτο όρο σύγκρισης το proditor (patriae). Εννοείται ένα quam πριν το desertor

Επιμέλεια: Πετρομελίδης Βασίλης, Σαββίδου Ιουλίττα, Μαρκοβίτη Τζένη, Παπαδοπούλου Ιωάννα